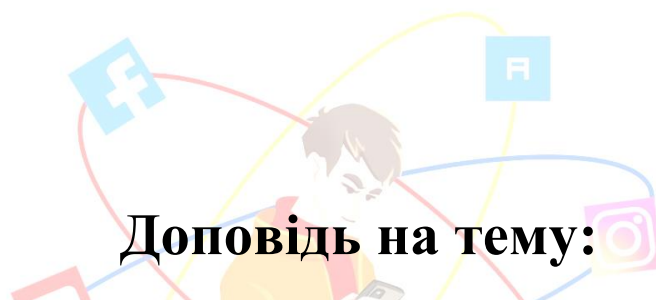
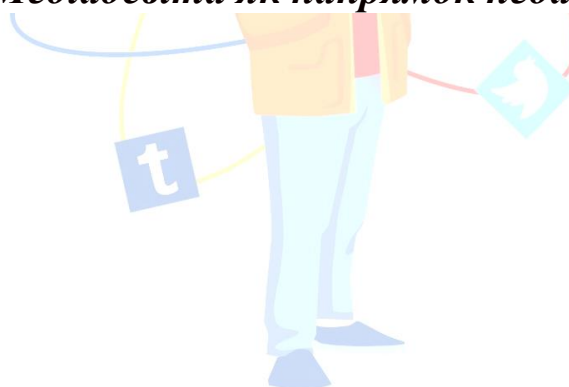

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної адміністрації
Державний навчальний заклад
«Слобожанський регіональний центр професійної освіти»

Доповідь на тему:

«Медіаосвіта як напрямок педагогіки»

Підготувала:
викладач біології і екології та хімії
Зотова Діана Володимирівна

Старий Салтів 2021

Сучасний світ важко уявити без засобів масової комунікації. Ми стикаємося з ними щодня, і вони у свою чергу значною мірою впливають на наше життя. Людина використовує засоби масової комунікації у будь-якій сфері діяльності. Різноманітні види медіа ресурсів відіграють домінуючу роль в житті і підростаючого покоління.

Важливу роль у становленні та розвитку медіаосвіти відіграло ЮНЕСКО. Вважається, що вперше термін «медіаосвіта» був вжитий у 1973р. на спільному засіданні сектору інформації ЮНЕСКО та Міжнародної ради з кіно та телебачення.

Хоча деякі вчені вважають, що першу навчальну програму з медіаосвіти розробив канадський учений М. МакЛюен у 1959 р., а активне застосування медіаосвіти в навчально-виховному процесі розпочалося в 1960-х роках у Великій Британії, Канаді, Німеччині, США, Франції. При цьому завданням медіаосвіти було сформувати інформаційну культуру та підготувати до життя в інформаційному суспільстві

Засоби масової інформації (ЗМІ) сьогодні стали однією з форм інформаційного забезпечення навчально-виховного процесу.

Розвиток та поширення інформаційних і комунікаційних засобів - необхідна умова формування нового напрямку в педагогіці - медіаосвіти.

Медіаосвіта— частина освітнього процесу, спрямована на формування в суспільстві медіакультури, підготовку особистості до безпечної та ефективної взаємодії із сучасною системою масмедіа, включаючи як традиційні (друковані видання, радіо, кіно, телебачення), так і новітні (комп'ютерно опосередковане спілкування, інтернет, мобільна телефонія) медіа з урахуванням розвитку інформаційно-комунікаційних технологій.

В західних і вітчизняних наукових колах медіаграмотність і медіаосвіта розділяються, медіаграмотність переважно характеризується як результат медіаосвіти. Під медіаосвітою на Заході розуміється використання засобів масової інформації в педагогіці, метою якого є навчання критично-рефлексивному використанню ЗМІ.

В українській педагогіці під медіаосвітою розуміється частина освітнього процесу, спрямована на формування в суспільстві медіакультури. А саме підготовку особистості до безпечної та ефективної взаємодії із сучасною системою масмедіа.

Канадський медіапедагог Д Леверанз систематизувала вимоги до знань і вмінь, що пред'являються до учнів у процесі медіаосвіти.

Ось основні з них:

- ✚ учні повинні мати доступ до друкованих, візуальних та електронних медіа з різними цілями;
- ✚ учні повинні володіти термінологією медіаосвіти;
- ✚ учні повинні розуміти, що всі медіатексти містять «повідомлення» (messages);
- ✚ учні повинні вміти «декодувати» й аналізувати (за допомогою так званого «критичного аналізу») медіатексти в історичному, соціальному та культурному контексті, розуміючи при цьому відносини між аудиторією, медіатекстом і навколишньою дійсністю;
- ✚ на основі отриманих знань учні повинні мати можливість створювати власні медіатексти різного характеру, обговорювати свої медіапроекти, як і медіатексти, створені іншими людьми.
- ✚ Урешті-решт «медіаосвічені учні» мають:
  - розуміти, які засоби використовуються для створення медіатекстів;
  - усвідомлювати зв'язок між вибором специфіки зображення (наприклад, у рекламі) та її співвіднесенням із «цільовою аудиторією»;
  - вміти проілюструвати відповідними прикладами стереотипність медіаобрази (як ці стереотипні образи служать економічним, соціальним інтересам окремих груп суспільства).

Розвиток мислення як основний аспект на сучасному етапі розвитку освітнього сектора. Формування мислення майбутніх здобувачів освіти. Знання як матеріал або результат мисленевої діяльності. Аналітико-синтетичної діяльності тих, хто навчається, як основа для формування

мислення, визначальне завдання в діяльності здобувачів та науково-педагогічних працівників. Тренування творчих, критичних, дослідницьких навичок (умінь, здібностей), напрацювання рефлексивного відношення до свого «Я», моральної та соціальної відповідальності. Впровадження в українську педагогіку технології критичного мислення. Критичне мислення як здатність аналізувати медіаінформацію з врахуванням стандартів логіки, психолого-етичного та естетичного підходів.

Завдання медіаосвіти: - це формування форм і методів захисту здобувачів від маніпулятивного впливу медіа, випрацювання технологій по орієнтації в інформаційних потоках сучасного глобалізованого суспільства.

Медіаосвіта включає вироблення технічних навичок роботи з засобами масової інформації та інформаційно-комунікативних технологій, критичного ставлення до інформації в них, і знання достовірних фактів про медіа:-

✚ **Технічні навички**— передбачають можливість доступу та використання комп'ютерів, мобільних та інших технічних пристроїв, що надають інформацію визначає цей аспект медіаосвіти як «отримання інформації точно й ефективно». В багатьох країнах медіаосвіті проєкти починаються з базових курсів, де надається доступ до медіаресурсів і відбувається навчання користуванню ними.

✚ **Навички декодування вмісту**— передбачають можливість деконструювати та аналізувати повідомлення в ЗМІ, відслідковувати головне від другорядного, та самим створювати медіавміст.

✚ **Знання фактів**— про те, як медіа змінюють інформацію, як формують громадську думку, яка роль медіа в функціонування спільноти, уряду, громадянського суспільства.

Виділяються також сім вимірів медіаосвіти чи сім компетентностей:

1. **Доступ** до медіа та інформації в них.
2. **Використання** медіа та інформації в них для використання в повсякденному житті.

3. **Оцінка** медіа та інформації в них щодо достовірності, точності та об'єктивності джерел.
4. **Створення** медіа та інформації в них.
5. **Участь** у медіа, взаємодія з журналістами та редакторами, а також з іншими громадянами через старі та нові ЗМІ.
6. **Знання** того, як працюють медіа, інформаційні системи, організації, процедури та ефекти.
7. **Вимогливість** до дотримання якості інформації та прав у медіа.

В Україні медіаосвіта спирається на *Концепцію впровадження медіаосвіти*, схвалену Президією Національної академії педагогічних наук України в 2016 році.

Головною метою медіаосвіти є формування медіакультури особистості в середовищі значущих для неї спільнот, а саме малих груп, родин, навчальних і виробничих колективів, місцевих громад тощо. В цьому вона спирається на низку принципів:

Особистісний соціально-психологічний підхід. Медіаосвіта базується на актуальних медіапотребах учнів з урахуванням їхніх вікових, індивідуальних та соціально-психологічних особливостей, наявних медіа-уподобань і рівня сформованості медіакультури особистості та її найближчого соціального оточення.

Перманентне оновлення змісту. Зміст медіаосвіти постійно оновлюється відповідно до розвитку технологій, змін у системі мас-медіа, стану медіакультури суспільства та окремих його верств. Використовуються актуальні інформаційні прецеденти, поточні новини, сучасні комплексні медіафеномени, популярні в молодіжному середовищі. При здійсненні медіаосвіти забезпечується баланс між актуальною сьогоденністю та історичними надбаннями.

Орієнтація на розвиток інформаційно-комунікаційних технологій. Медіаосвіта спирається на передові досягнення інформаційно-комунікаційних технологій, використовує їх для організації роботи

медіапедагогів, формування спільних інформаційних ресурсів, полегшення комунікації та координації в середовищі взаємодії учасників медіаосвітнього руху.

Пріоритет морально-етичних цінностей. Медіаосвіта спрямована на захист суспільної моралі і людської гідності, протистоїть жорстокості і різним формам насильства, сприяє утвердженню загальнолюдських цінностей, зокрема ціннісному ставленню особистості до суспільства і держави, до людей, природи, мистецтва, праці та самої себе.

Пошанування національних традицій. Медіаосвіта базується на врахуванні національної та етнолінгвістичної специфіки медіапотреб учнів і педагогів, забезпечуючи паритетність їхньої взаємодії і конструктивність діалогу. Медіаосвіта спрямована на розвиток національної культури, сприяє зростанню престижності україномовного спілкування.

Патріотизм. Медіаосвіта в Україні є важливим засобом формування і зміцнення національної ідентичності, консолідації суспільства, формування свідомої громадянської патріотичної позиції особистості. Медіаосвіта передбачає забезпечення процесу національно патріотичного виховання молоді за допомогою застосування різноформатного медіаконтенту патріотичного змісту та формування інструментальних умінь критичного сприймання, аналітичного опрацювання медійних повідомлень, оцінювання їх достовірності та об'єктивності, а також набуття нових смислів, зміцнення патріотичних почуттів. Розвинена медіаінформаційна грамотність стає невід'ємною складовою конструктивного патріотичного світогляду особистості в умовах інформаційної доби.

Громадянська спрямованість. Медіаосвіта, в міру набуття нею форми медіаосвітнього руху, сприяє розвитку в країні громадянського суспільства. Вона спирається на потенціал громадських об'єднань і асоціацій, узгоджує свої зусилля з розвитком інших громадських рухів. При цьому медіаінформаційна грамотність громадян перетворюється на важливий складник політичної культури суспільства.

Естетична наснаженість. Медіаосвіта широко використовує кращі досягнення різних форм сучасного мистецтва та естетичного виховання засобами образотворчого мистецтва, музики, художньої літератури, кіно, фольклорних практик, розвивається з урахуванням потенціалу існуючих у суспільстві загалом і на місцевому рівні інституцій та окремих проєктів мистецького профілю.

Продуктивна мотивація. У межах медіаосвіти поєднуються акценти на творче сприймання медіа і розвиток здатності учня створювати власну медіапродукцію. Виробництво в медіаосвітньому процесі медіапродукту з метою його подальшого використання в спільноті, на фестивалях, конкурсах тощо сприяє формуванню продуктивної мотивації учасників медіаосвітнього процесу.

Отже, щоб бути сьогодні високоосвіченим фахівцем, потрібно володіти сучасними інформаційно комунікаційними та медіаосвітніми технологіями, які є популярними серед молоді. Медіаосвіта як важлива частина освітнього процесу покликана формувати ціннісні орієнтири в суспільстві, сприяти створенню медіакультури, передусім у молодого покоління.

Широкий діапазон значень слова медіаосвіта та різні варіанти його правопису, що трапляються в опрацьованих джерелах, свідчать про те, що воно знаходиться в стадії адаптації в українській мові і потребує уточнення та лексикографічної фіксації. З прийняттям «Концепції впровадження медіаосвіти в Україні» розпочато становлення системи медіаосвіти у нашій країні. Медіаосвіта є невід'ємною складовою навчальних програм циклу професійно орієнтованої гуманітарної підготовки у ДНЗ України.

Список використаних джерел:

1. [Концепція впровадження медіаосвіти в Україні \(нова редакція\)](#)
2. [«Медіаосвіта», сайт лабораторії психології масової комунікації та медіаосвіти НАПН України](#)
3. [Karpenko Olena. Media Education as a Component of Reforming Higher Education in Ukraine](#)

